Hoofdstuk 8: Functies en parameters

Leerdoelen:

- Het nut van functies
- □ Eigen functies creëren
- Parameters en argumenten gebruiken
- Waardes uit functies retourneren middels return
- □ Functie benamingen
- Commentaar in functies
- Variabele scope en levensduur
- Lokale en globale variabelen
- Het gebruik van functies om grip te krijgen op complexiteit

Mededelingen:

- Mailbox vol met repl.it mail?
  - Zet mail ontvangen uit in je profile

De planner staat op <u>course.cs.ru.nl/pythonVO</u>
 (deze link staat ook op Montiplaza)

Eigen functies maken: waarom?

Opdelen in samenhangende delen (=functies), Maakt programmeren overzichtelijker: focus even op 1 ding maken & testen

Waarom functies?

- Code hergebruiken
- Betere structuur
- Minder fouten maken
- Makkelijker fouten opsporen

Functies met parameters voor deeltaken

- Grote of complexe taken deel je op in deeltaken.
- Elke deeltaak los je apart van de rest op.
- Een functie kun je vaker aanroepen.
- Dat scheelt heel veel tikwerk.
- Soms lijken twee functies veel op elkaar, maar verschillen ze in kleine details. Je kan dan parameters gebruiken om de details aan te geven
- □ Hoe dat werkt zien we nu.
- We gaan functies schrijven met parameters dat een kinderliedje (met veel herhalingen) voor ons kan 'zingen'.

De wielen van de bus gaan rond en rond Draaien rond, draaien rond De wielen van de bus gaan rond en rond Als de bus gaat rijden

De deuren van de bus gaan open en dicht Open en dicht, open en dicht De deuren van de bus gaan open en dicht Als de bus gaat rijden

De wissers van de bus gaar heen en weer Heen en weer, heen en weer De wissers van de bus gaan heen en weer Als de bus gaat rijden

Alle tekst afdrukken?
Allemaal overtikken?
... ook voor alle 120 andere couplets, of..
patroon ontdekken
Probleem makkelijker maken

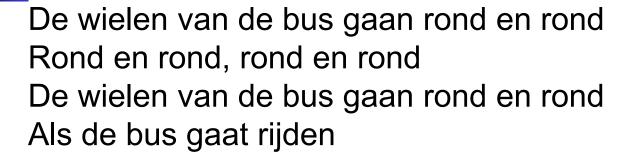
De wielen van de bus gaan rond en rond Draaien rond, draaien rond De wielen van de bus gaan rond en rond Als de bus gaat rijden

De deuren van de bus gaan open en dicht Open en dicht, open en dicht De deuren van de bus gaan open en dicht Als de bus gaat rijden

De wissers van de bus gaar heen en weer Heen en weer, heen en weer De wissers van de bus gaan heen en weer Als de bus gaat rijden

Alle tekst afdrukken?
Allemaal overtikken?
... ook voor alle 120 andere couplets, of..
patroon ontdekken
Probleem makkelijker maken

De deuren van de bus gaan open en dicht Open en dicht, open en dicht De deuren van de bus gaan open en dicht Als de bus gaat rijden

Onderstreep in het bovenste couplet wat precies hetzelfde is als in het onderste couplet.

De wielen van de bus gaan rond en rond Rond en rond, rond en rond De wielen van de bus gaan rond en rond Als de bus gaat rijden

De deuren van de bus gaan open en dicht Open en dicht, open en dicht De deuren van de bus gaan open en dicht Als de bus gaat rijden

... herhalingen in beide coupletten onderstreept ... Dit kun je met een gewone print("...") afwerken

<u>De deuren van de bus gaan open en dicht</u>

Open en dicht open en dicht

De deuren van de bus gaan open en dicht

Als de bus gaat rijden

deel

actie

Blijft er iets in het bovenste couplet over wat zich herhaalt?

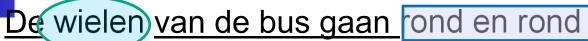
Omcirkel alle voorkomens.

Wat voor iets is dit? Geef het een naam.

Blijft er nog iets over in het bovenste couplet wat zich herhaalt?
Teken een **rechthoek** om alle voorkomens.
Geef het een naam.

Opgave 8.2.3

De wielen van de bus....

Rond en rond, rond en rond

De wielen van de bus gaan rond en rond

Als de bus gaat rijden

De deuren van de bus gaan been en dicht

Open en dicht, open en dicht

De deuren van de bus gaan been en dicht

Als de bus gaat rijden

deel

actie

<u>De deeln van de bus gaan</u>		open actie cht		
Operactie dicht	open actie chi			
De deel van de bus gaan actie				
Als de bus gaat rijden				

De deel van de bus gaan actie

actie actie

De deel van de bus gaan actie

Als de bus gaat rijden

Vervang herhalende delen in liedje door de variabele (dus ipv **wielen** schrijf je **deel**)

Opgave 8.2.3

Opgave 6.2

De wielen van de bus....

Hier maken we een functie definitie van:

```
def zingCouplet( deel , actie ):
    print( "De " + deel + " van de bus gaan + " actie )
    print( actie + "," + actie )
    print( "De " + deel + " van de bus gaan + " actie )
    print( "Als de bus gaat rijden" )
```

Als je nu de functie <u>aanroept</u>:

```
zingCouplet(
,
```

Vult het "deuren" in bij deel (want die staat als eerste) en "open en dicht" bij actie (want die staat als tweede)

Functies maken en gebruiken

```
# FUNCTIE DEFINITIES
def zingCouplet( deel , actie ):
       print( "De " + deel + " van de bus gaan + " actie )
       print( actie + "," + actie )
       print( "De " + deel + " van de bus gaan + " actie )
       print( "Als de bus gaat rijden" )
       print( "\n" )
# HOOFDPROGRAMMA: AANROEP VAN FUNCTIES
zingCouplet( "wielen", "rond en rond")
zingCouplet( "wissers", "heen en weer")
zingCouplet( "lichten", "aan en uit")
```

Functies maken en gebruiken

LIVE CODING

```
# FUNCTIE DEFINITIES
def zingCouplet( deel , actie ):
       print( "De " + deel + " van de bus gaan + " actie )
       print( actie + "," + actie )
       print( "De " + deel + " van de bus gaan + " actie )
       print( "Als de bus gaat rijden" )
       print( "\n" )
# HOOFDPROGRAMMA: AANROEP VAN FUNCTIES
zingCouplet( "wielen", "rond en rond")
zingCouplet( "wissers", "heen en weer")
zingCouplet( "lichten", "aan en uit")
```

Wanneer gebruik je functies?

- Gebruik je dezelfde code een paar keer???
- □ Heb je een deja-vu gevoel???
- Niet copy-pasten!
- Maak gebruik van functies en parameters

Functies definiëren en gebruiken

```
import turtle
turtle.pendown()
# tekenen van een vierkant
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
turtle.done()
```

```
import turtle
#Definitie: instructies voor een vierkant
def vierkant():
     turtle.forward(50)
     turtle.right(90)
     turtle.forward(50)
     turtle.right(90)
     turtle.forward(50)
     turtle.right(90)
     turtle.forward(50)
turtle.pendown()
vierkant() #Aanroep: teken de vierkant!
turtle.done()
```

Functies gebruiken

import turtle

#Definitie: instructies voor vierkant
def vierkant():

```
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
```

```
turtle.pendown()
vierkant() #Aanroep: teken vierkant!
turtle.right(30)
vierkant() #Aanroep: teken vierkant!
turtle.done()
```


Voordeel van functies:

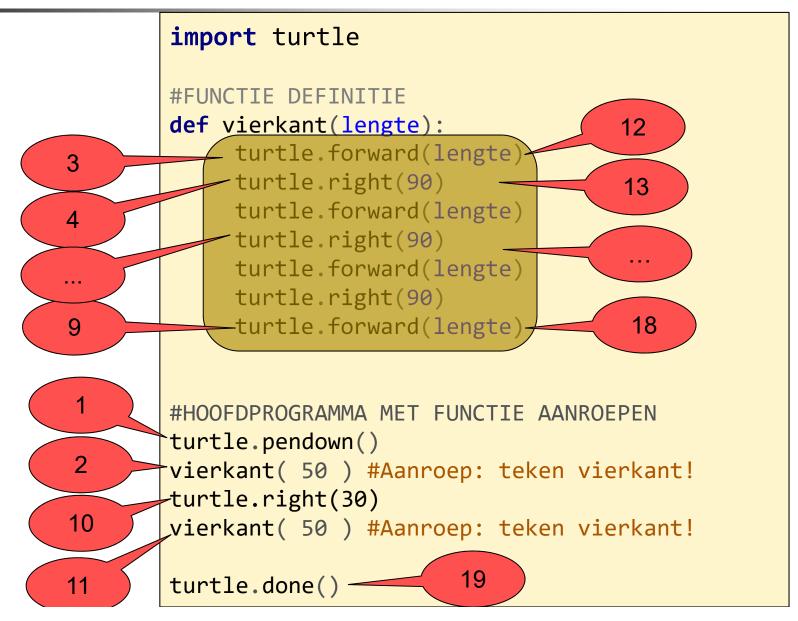
- Je kunt iets tekenen ZONDER bezig te zijn met details
- hergebruik: veel minder code!
- Aanpasbaar op 1 plek

Parameters gebruiken

```
import turtle
turtle.pendown()
# tekenen van een vierkant
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
turtle.right(90)
turtle.forward(50)
turtle.done()
```

```
import turtle
#Definitie: instructies voor een vierkant
# met een gegeven lengte
def vierkant( lengte ):
     turtle.forward( lengte )
     turtle.right(90)
     turtle.forward( lengte )
     turtle.right(90)
     turtle.forward (lengte )
     turtle.right(90)
     turtle.forward (lengte )
turtle.pendown()
#Aanroep: teken vierkant met lengte 50
vierkant( 50 )
turtle.done()
```

Hoe het programma verloopt

Terugblik: functies met parameters

```
import turtle
#FUNCTIF DFFINITIF
def tekenVierkant( lengte ):
     turtle.forward( lengte )
     turtle.right( 90 )
     turtle.forward( lengte )
                                               Functie
     turtle.right( 90 )
                                             definiëren
     turtle.forward( lengte )
     turtle.right( 90 )
     turtle.forward( lengte )
#HOOFDPROGRAMMA
turtle.pendown()
tekenVierkant(50) #teken een vier<del>kant</del>
                                                      Functie
turtle.right(30)
                                                      aanroepen
tekenVierkant(50) #teken een vierkant
turtle.done()
```

Functie met parameters

Voorbeeld:

```
import turtle

#FUNCTIE DEFINITIE
def tekenLijn(lengte):
    turtle.forward(lengte)

#HOOFDPROGRAMMA MET FUNCTIE AANROEP
turtle.pendown()
tekenLijn( 50 ) #Aanroep: teken lijn van 50

turtle.done()
```

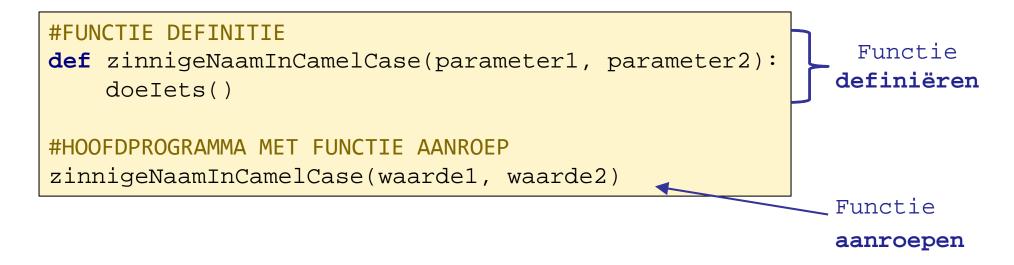
In het algemeen:

```
#FUNCTIE DEFINITIE
def zinnigeNaamInCamelCase(parameter1, parameter2):
    doeIets()

#HOOFDPROGRAMMA MET FUNCTIE AANROEP
zinnigeNaamInCamelCase(waarde1, waarde2)
```

Functie definitie en aanroep

In het algemeen:

Functie met parameters

- Doel: schrijf een functie die de omtrek van een rechthoek uitrekent en afdrukt
- Parameters: krijgt twee getallen mee voor berekening
  - breedte en hoogte
- □ Berekening: omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
- □ Roep je functie aan.
  - De breedte is 5, de hoogte is 3

```
#FUNCTIE DEFINITIE
def zinnigeNaamInCamelCase(parameter1, parameter2):
    doeIets()

#HOOFDPROGRAMMA MET FUNCTIE AANROEP
zinnigeNaamInCamelCase(waarde1, waarde2)
```

Functie met parameters: oplossing

- Doel: schrijf een functie die de omtrek van een rechthoek uitrekent en afdrukt
- Parameters: krijgt twee getallen mee voor berekening
  - breedte en hoogte
- □ Berekening: omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
- □ Roep je functie aan.
  - De breedte is 5, de hoogte is 3

```
#FUNCTIE DEFINITIE
def berekenOmtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
    omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
    print(omtrek)

#HOOFDPROGRAMMA MET FUNCTIE AANROEP
berekenOmtrekRechthoek(5,3)
```

Functies: Scope en levensduur

- Stel je wilt later dat omtrek nog gebruiken.
  - Hekwerk kost 10E per meter.

```
#FUNCTIE DEFINITIE
def berekenOmtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
    omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
    print(omtrek)

#HOOFDPROGRAMMA MET FUNCTIE AANROEP
berekenOmtrekRechthoek(5,3)
kosten = 10*omtrek
print(kosten)
```

Dit kan niet, want 'omtrek' bestaat alleen binnen de functie

Scope en levensduur

```
#FUNCTIE DEFINITIE
def berekenOmtrekRechthoek(breedte, hoogte):
    omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
    print(omtrek)

#HOOFDPROGRAMMA MET FUNCTIE AANROEP
berekenOmtrekRechthoek(5,3)
kosten = 10*omtrek
print(kosten)
```

omtrek wordt in functie definitie gemaakt, bestaat alleen in functie, Na afloop van functie bestaat het niet meer

Scope en levensduur

```
#FUNCTIE DEFINITIE
def berekenOmtrekRechthoek(breedte, hoogte):
    omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
    print(omtrek)

#HOOFDPROGRAMMA MET FUNCTIE AANROEP
berekenOmtrekRechthoek(5,3)
kosten_hekwerk = 10*omtrek
print(kosten_hekwerk)
```

omtrek wordt in functie definitie gemaakt, bestaat alleen in functie, na afloop van functie bestaat het niet meer

Wil je omtrek toch nog gebruiken?

- Dan moet de functie deze na afloop teruggeven (retourneren)
   In plaats van print(omtrek) gebruik je return omtrek
- 2. In hoofdprogramma de teruggegeven waarde opslaan

```
#FUNCTIE DEFINITIE
def zinnigeNaamInCamelCase(parameter1, parameter2):
    doe_iets

#HOOFDPROGRAMMA MET FUNCTIE AANROEPEN
zinnigeNaamInCamelCase(waarde1, waarde2)
```

Naam

- zinnigeNaamInCamelCase
- Parameters: heeft twee getallen nodig voor berekening
  - breedte en hoogte (..., ...)
- Berekening:
  - omtrek = 2*breedte + 2*hoogte

```
def
    omtrek =
    return omtrek
```

Gebruik van return bij functie

```
#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de omtrek van een rechthoek op
def omtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
    omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
    return omtrek —
                             Geef berekende omtrek terug
#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
meters hekwerk = omtrekRechthoek(5,3)
print( "Aan meter hekwerk nodig:", meters hekwerk )
                 Sla teruggegeven waarde op in een variabele.
                         Naam mag je zelf kiezen.
```

Functie definitie en aanroep

```
#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de omtrek van een rechthoek op
def omtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
    omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
    return omtrek —
                            Geef berekende omtrek terug
#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
meters hekwerk = omtrekRechthoek(5,3)
print( "Aan metel bekwerk nodig is", meters_hekwerk )
kosten_hekwerk = 1
                       ers_hekwerk
                             is", kosten_hekwerk )
print( "Kosten voor h
                    Sla teruggegeven waarde op in een variabele.
                            Naam mag je zelf kiezen
```

Functies met return oefenen

Maak nu van <u>Hoofdstuk 8 Eigen Functies: Theorie en opgaven</u>

- Maak eerst Opgave 8.2.4, en dan
- Opgave 8.2.5 Grootste waarde retourneren

Over 5 minuten bespreken we deze samen.

Ben je eerder klaar? Ga verder vanaf Opgave 8.1

Functie grootste

Schrijf nu zelf een functie die twee getallen als parameters binnen krijgt en de grootste oplevert Roep de functie aan met getallen (4,5) en druk de grootste af.

Voorbeeld:

```
#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de omtrek van een rechthoek op
def omtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
    omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
    return omtrek

#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
meters_hekwerk = omtrekRechthoek( 5, 3 )
print( "Aan meter hekwerk nodig is", meters_hekwerk )
```

Functie grootste: stap 1

Schrijf nu zelf een functie die twee getallen als parameters binnen krijgt en de grootste oplevert

Roep de functie aan met getallen (4,5) en druk de grootste af.

#FUNCTIE DEFINITIE				
#deze functie	levert de grootste op			
def	(getal1, getal2):			
if				
else:				

Functie grootste: stap 2

Schrijf nu zelf een functie die twee getallen als parameters binnen krijgt en de grootste oplevert

Roep de functie aan met getallen (4,5) en druk de grootste af.

```
#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de grootste op
def isGrootste ( getal1, getal2 ):
    if getal1 >= getal2:
        return getal1
    else:
        return getal2

#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
print( "De grootste is", )
```

Scope (oftewel: levensduur)

```
#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de grootste op
def isGrootste ( getall, getal2 ):
    if getall >= getal2:
        return getall
    else:
        return getal2

#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
grootsteGetal = isGrootste( 4, 5)
print( "De grootste is", grootsteGetal )
```

In onze programma krijgt getal1 de waarde 4.

- 1) Wanneer wordt getal1 gecreëerd?
- 2) Wat gebeurt er met getal1 **na** grootsteGetal?

Lokale variabele: bestaat alleen binnen een functie

Globale variabele

```
minimum = 1
#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de grootste op
def isGrootste ( getal1, getal2 ):
    if getal1 >= getal2:
        return getal1
    else:
        return getal2

#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
grootsteGetal = isGrootste( 4, 5)
print("Grootste:", grootsteGetal,"en kleinste:", minimum)
```

En als je een variabele buiten een functie wilt gebruiken?

- Bovenaan definiëren en een waarde geven
- Levensduur: hele programma

Globale variabele: bestaat gedurende hele programma

Functie aanroep met parameters (in plaats van 'harde' waardes)

```
#VARIABELEN EN CONSTANTEN
lengte_eerste_zijde = 5
lengte_tweede_zijde = 3

#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de omtrek van een rechthoek op
def omtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
   omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
   return omtrek

#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
omtrek = omtrekRechthoek( lengte_eerste_zijde, lengte_tweede_zijde )
```

Functie aanroep met parameters (in plaats van 'harde' waardes)

```
#VARIABELEN EN CONSTANTEN
lengte_eerste_zijde = 5
lengte_tweede_zijde = 3

#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de omtrek van een rechthoek op
def omtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
   omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
   return omtrek

#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
omtrek = omtrekRechthoek( lengte_eerste_zijde, lengte_tweede_zijde )
```

Afhandelen foutieve invoer

- Wat doet de functie bij omtrekRechthoek(-5, 3)?
- Breedte en hoogte moeten natuurlijk > 0 zijn
- Een functie met een return moet altijd iets opleveren
- Afspraak: lever iets ongebruikelijks op, bijvoorbeeld -1

```
def omtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
    if breedte <= 0 or hoogte <= 0:
        return -1
    else:
        omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
        return omtrek</pre>
```

Fout afhandelen buiten functie

```
#VARTABELEN EN CONSTANTEN
lengte eerste zijde = 5
lengte tweede zijde = 3
#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de omtrek van een rechthoek op
#levert -1 op bij ongeldige invoer (parameter waarden 0 of kleiner)
def omtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
    if breedte <= 0 or hoogte <= 0:</pre>
        return -1
    else:
        omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
        return omtrek
#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
omtrek = omtrekRechthoek( lengte eerste zijde, lengte tweede zijde )
#controleren op geldigen invoer en antwoord afdrukken
if omtrek == -1: #er is ongeldige invoer gegeven
   print( "De getallen kunnen niet worden gebruikt." )
else:
    print( "De omtrek van je rechthoek is", omtrek )
```

Fout afhandelen buiten functie

```
#FUNCTIE DEFINITIE
#deze functie levert de omtrek van een rechthoek op
#levert -1 op bij ongeldige invoer (parameter waarden 0 of kleine)
def omtrekRechthoek ( breedte, hoogte ):
    if breedte <= 0 or hoogte <= 0:</pre>
        return -1
    else:
        omtrek = 2*breedte + 2*hoogte
        return omtrek
#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
omtrek = omtrekRechthoek( 5, 3 )
#controleren op geldigen invoer en antwoord afdrukken
if omtrek == -1: #er is ongeldige invoer gegeven
   print( "De getallen kunnen niet worden gebruikt." )
else:
    print( "De omtrek van je rechthoek is", omtrek )
```

Programma structuur:

```
#VARIABELEN EN CONSTANTEN
PI = 3.14

#FUNCTIE DEFINITIE
def printHallo()
    //acties of berekeningen:
    print( "Hello World!" )

#HOOFDPROGRAMMA MET AANROEP VAN FUNCTIE
printHallo()
Functie aanroep
```

Bij grote documenten is het lastig dingen terug te vinden.

Afspraak: Boven aan je bestand zet je:

- Variabelen en constanten
- Functie definities

Verwerkings opdrachten

- □ Hoofdstuk 8 Eigen Functies: Theorie en opgaven
  - Maak alle opdrachten
  - (Optioneel mag je overslaan)
  - (Afsluitende opgaven zijn voor volgende week)
- □ Turtle Graphics Functies en Parameters: opgaven
  - Niet te lang aan 1 opgave blijven werken
  - Hoeven niet allemaal af

Tot slot

- □ Bij programmeren maak je gebruik van **functies**.
- Een functie heeft een naam en soms één of meerdere parameters.
- □ De **functiedefinitie** beschrijft wat de functie doet.
- Als je de functie wilt gebruiken, doe je een functieaanroep.
- Gebruik commentaar, zinvolle namen, en vaste structuur
- Je programma wordt overzichtelijker en kun je onderdelen makkelijker vaker gebruiken.

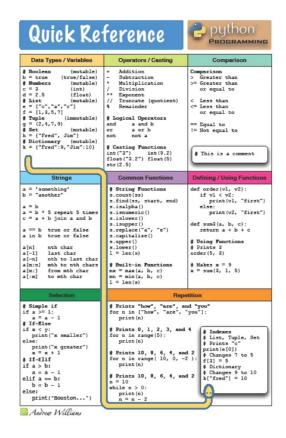
Mobiele internetbundel

Bij Simyo: € 1 = 30 MB

Maak een website die uitrekent:

- a) Als je Euro's invult: hoeveel MB je krijgt.
- b) Als je MBs invult: hoeveel je moet betalen.

SpiekBriefje

Fouten opsporen

- Kijk naar grensgevallen, vreemde waarden, belangrijke groepen van waarden
  - waarde 0
  - voor negatieve getallen
  - enz.
- Debuggen:
  - met trace-optie
  - tracing table

Belangrijke aspecten bij programmeren

- Volledigheid: Heeft het eindproduct alles wat verwacht wordt?
- Correctheid: Doet alles het zoals je zou verwachten?
- Constructie: Hoe goed is de code geschreven?
  - duidelijk en logisch opgebouwd
  - gebruikt loops condities en functies
  - □ 'harde' waardes worden vermeden
- □ Stijl: Is de code leesbaar?
  - Zinvolle commentaar
  - LogischeNamen (in camelCase)

Goed programmeren gaat dus niet alleen om een werkende oplossing, maar juist om een degelijke aanpak en oplossing.